

Aanbod roetfilters teleurstellend

Inleiding

De Nederlandse lucht moet schoner worden. De voornaamste maatregel van het kabinet is een stimuleringsregeling voor roetfilters op nieuwe dieselauto's. "We zijn de eerste in Europa met een dergelijke regeling," aldus milieustaatssecretaris Van Geel.

Natuur en Milieu heeft een quick scan onder autodealers uitgevoerd om na te gaan hoe de regeling in de praktijk werkt. In dit rapport vindt u de weerslag van onze bevindingen.

Aanbod van roetfilters bij autodealers

Het effect van de stimuleringsregeling wordt onder meer bepaald door de hoeveelheid merken die daadwerkelijk een roetfilter bij hun dieselmodellen aanbieden en de mate waarin er door de dealers – lees verkoper – richting klant over wordt gesproken.

Aantal modellen met roetfilter zeer beperkt

Het aantal merken dat roetfilters aanbiedt blijkt beperkt. Van de merken die het aanbieden is het geen standaardoptie voor alle dieselmodellen. Enkel Mercedes zal vanaf juli alle diesels met een roetfilter uitrusten, dat is een maand na ingang van de regeling. Peugeot en Citroën bieden al langer, sinds 1999, dieselauto's met roetfilter aan, de lichtere modellen uitgezonderd. Daarnaast zijn er verschillende merken die voor met name de duurdere en zwaardere modellen een roetfilter aanbieden, zoals BMW, Volvo, Toyota (als enige Aziaat), Volkswagen, Fiat, Audi, Saab, Honda, Jaguar en Lancia.

Alle andere merken bieden pas vanaf de herfst 2005 of zelfs pas later in 2006 een roetfilter aan, vaak nog beperkt tot een specifiek model. Van Mitsubishi, Kia, Landrover, Jeep en Smart is onduidelijk of en wanneer de dieselauto's met een roetfilter worden uitgerust.

Kortom:

- Geen enkel automerk biedt vanaf 1 juni 2005 op al haar modellen standaard een roetfilter aan;
- Van alle in Nederland beschikbare merken biedt 30% vanaf 1 juni een roetfilter aan op enkele modellen;
- Iets meer dan de helft (55%) denkt voor het einde van 2006 roetfilters op dieselauto's aan te bieden, meestal beperkt tot enkele (grotere en zwaardere) modellen.

Dealers zijn niet of nauwelijks bekend met de stimuleringsregeling

Om inzicht te krijgen in de bekendheid met de stimuleringsregeling heeft ons panel (het "O-team") gebeld met ongeveer 100 autodealers van verschillende merken verspreid over heel Nederland. Een voorbeeld van de vragenlijst is als bijlage II toegevoegd bij deze notitie. De resultaten zijn als volgt:

aantal gebelde dealers:		98
begint dealer zelf over subsidie?	Nee	76%
	Ja	20%
Heeft de dealer voldoende kennis van de regeling?	Nee	66%
	ja	34%

Model uitgerust met roetfilter

Dealers vertellen pas dat een bepaald model van een roetfilter is voorzien als er expliciet om wordt gevraagd. Ze vertellen hier niet uit zichzelf over. Opvallend is dat in meerdere gevallen een aantal dealers van hetzelfde merk andere informatie geeft. Dit was in een enkel geval zo extreem, dat de ene dealer beweerde dat er geen roetfilter onder de diesels van dat merk zat, en een andere dealer meldde dat al hun diesels van een roetfilter waren voorzien.

Van de merken waarvan vooraf bekend was dat ze geen of slechts op enkele modellen roetfilters aanbieden, bleek toch nog een aantal dealers te beweren dat de diesels met roetfilter zouden zijn uitgerust. Ter illustratie enkele quotes:

Nissan dealer: "Ja, er zit ook een roetfilter op..."
(noot: terwijl uit andere bronnen blijkt dat Nissan nog lang niet zo ver is)

"Renault heeft alle diesels met een roetfilter uitgerust."
"Waarom maken jullie dan niet zo'n reclame als Peugeot?"
"Renault doet dat gewoon" (noot: Renault heeft op geen enkel model een roetfilter)

Kennis van de functie en werking van het roetfilter

Het bleek dat dealers slecht geïnformeerd zijn over milieuaspecten van dieselpersonenwagens. Het roetfilter wordt vaak verward met de Euro 4 norm, waaraan de nieuwste auto's moeten voldoen. Bovendien zijn dealers vaak niet bekend met het verschil tussen fijn stof en CO₂:

"Diesel is schoner dan benzine, u hoeft zich geen zorgen te maken"

"Nee, niet nodig, auto voldoet aan Euro-4"

Een aanzienlijk deel wist niet waar het roetfilter voor dient en dat het een bijdrage levert aan het terugdringen van fijn stof-emissie. Niet één verkoper wist te vertellen dat een auto zonder roetfilter binnen afzienbare tijd waarschijnlijk een veel lagere inruilwaarde zal hebben.

Begint dealer zelf over subsidie?

Slechts eenvijfde van de dealers begint zelf over de subsidieregeling. Voor het succes van de regeling is het belangrijk dat mensen weten van de korting die ze kunnen krijgen. Deze kennis kan kopers over de streep trekken in de keuze voor een diesel met of zonder roetfilter.

Bekendheid met de regeling

Slechts eenderde van de autodealers weet wat de stimuleringsregeling inhoudt. Dat wil zeggen zij weten precies te vertellen hoeveel korting de koper krijgt op de aanschafprijs en op welke wijze de korting wordt verrekend. Een aantal automerken (BMW, Saab en Fiat) springt eruit als het gaat om informeren over de regeling en kennis van de regeling. In deze gevallen is de dealer duidelijk door de fabrikant of de importeur geïnformeerd. Een aantal uitspraken:

"Komt eraan vanaf oktober"

"Wij weten dat regeling eraan komt, maar ze is nog niet van kracht"

"Nee, de overheid geeft geen subsidie meer op dit gebied en al helemaal niet voor particulieren"

"Regeling in het leven geroepen door Peugeot"

De stimuleringsregeling

Met de stimuleringsregeling krijgen kopers van een nieuwe dieselpersonenauto met roetfilter €600,- terug van de overheid. Deze €600,- is een korting op de aankoopbelasting (BPM) en wordt verrekend in de aanschafprijs. Deze korting wordt door de auto-importeur voorgesloten en later via de dealer aan de klant doorberekend. Het enige wat de klant hoeft te doen is het bestellen van een dieselauto met een roetfilter die aan de gestelde eisen voldoet. Of een type auto met roetfilter aan de gestelde eisen voldoet, is bekend bij de importeur. De RDW (Dienst Wegverkeer) voert hierop toezicht uit.

Het verkeer is voor 30% verantwoordelijk voor de uitstoot van fijn stof. Doordat verkeer dicht bij mensen komt is de invloed van het verkeer op de gezondheid echter 50%. Op tal van plaatsen in Nederland worden de Europees vastgestelde grenswaarden voor fijn stof overschreden, zo blijkt uit het Nationaal Luchtkwaliteitsplan en de recent verschenen Milieubalans. Het is derhalve noodzakelijk en logisch om de emissies van personenauto's, vrachtauto's en bussen voortvarend aan te pakken.

De stimuleringsregeling is een belangrijke troefkaart van het kabinet in het terugbrengen van de emissies van fijn stof door het verkeer. Er wordt veel effect verwacht van deze regeling. Het RIVM betitelt de maatregel als een effectieve no-regret maatregel. Natuur en Milieu vindt het een belangrijke maatregel, maar vindt dat het kabinet meer moet doen. De maatregel is niet toereikend om het probleem aan te pakken en de effecten zijn pas op langere termijn merkbaar. Natuur en Milieu heeft in eerdere stadia aangedrongen op een breder pakket aan maatregelen, waaronder bijvoorbeeld een stimuleringsregeling voor het plaatsen van roetfilters onder oude dieselwagens. In de bijlage I vindt u hierover meer informatie.

Uitvoering van het onderzoek

In juni is de stimuleringsregeling voor roetfilters op nieuwe auto's ingegaan. Natuur en Milieu heeft een kort onderzoek gedaan naar de mate waarin deze regeling bekend is bij de verkopers van auto's en door hen actief wordt gecommuniceerd naar de klant. Circa 100 autodealers door heel Nederland van verschillende merken zijn per telefoon benaderd met een vragenlijst. De bellers hebben zich voorgedaan als potentiële kopers, opdat de dealers zo natuurgetrouw zouden antwoorden. Deze notitie vormt de weerslag van dit telefonisch onderzoek.